

Шлях правоохоронця від курсанта до генерала

Цюпка А.М., курсант 304 навчальної групи ННІ №1 НАВС.

Науковий керівник: завідувач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук **Марков М.М.**

Ретельний огляд науково-методичної і спеціальної літератури показав, що у основі запитів суспільства до способу життя працівників органів внутрішніх справ коріняться соціальні причини, без розуміння яких неможливо виділити критерії рівня сформованості ЗСЖ курсантів.

По-перше, органи внутрішніх справ в даний час все більшою мірою знаходяться в центрі уваги громадськості. При цьому тенденції у настроях громадськості виявляються у посиленій суспільній увазі, яка наростає, що спричинює актуальність вивчення професійно значущих властивостей особистості і способу життя співробітників з метою подальшого вдосконалення системи їхньої професійної підготовки.

По-друге, здатність успішно адаптуватися до екстремальних умов майбутньої професійної діяльності залежить від стану фізичного та психічного здоров'я людини, оскільки лише високий рівень здоров'я дозволяє курсантам успішно оволодіти професійними навичками та стійкістю до стрес-факторів підвищеної інтенсивності.

Проблему підвищення якості професійної підготовки правоохоронців необхідно здійснювати у тісному взаємозв'язку із вивченням умов, механізмів функціонування курсантських колективів та особливостей їх впливу на розвиток особистості. Від того як комфортно вона почуває себе в колективі, залежить успішність формування цільової і динамічної соціально-біологічної властивості фахівця – ефективності навчальної та професійної діяльності. Відповідно, актуальними є питання щодо вивчення соціально-психологічних факторів, що впливають на особливості функціонування колективів. Оскільки це дозволить не тільки удосконалити організаційно-управлінські процеси, а й загалом, позитивно впливати на показники успішності навчання.

Навчально-службова діяльність, яку щоденно здійснюють курсанти, вимагає значної психічної напруги та зосередженості. Досягти відповідного психічного стану можливо лише за умови відсутності негативних подразників, а саме чинників, що заважають почуватися комфортно в колективі.

У процесі професійної підготовки курсанта до посади генерала – майбутні правоохоронці стикаються із певними труднощами: перехід від цивільних до військових умов існування, зміна ритму життя, статутний розпорядок дня, поділ на командирів і підлеглих, виконання наказів, неможливість усамітнитися й т.н. – все це пред'являє підвищенні вимоги до особистості курсанта, його емоційно-вольової стійкості, провокує зміну стереотипів поведінки. Тому все більш актуальними стають питання формуванням та оптимізації позитивного соціально-психологічного клімату в колективі навчальних груп, де більшу частину часу перебуває військовослужбовець. Відомо, наприклад, яка глибока перебудова взаємин виникає коли змінюється структура налагоджених існуючих взаємозв'язків, починаються складні «притирання» характерів, встановлення нових контактів, коли формуються курсантські колективи, що мають злагоджено та ефективно працювати. Зазначене дозволяє розглянути систему функціонування колективу як складне психологічне утворення.

Щоб забезпечити ствердження та комфортне існування курсантів у навчальній групі, дружні чи ділові міжособистісні стосунки, необхідно створити контрольовану й передбачувану атмосферу доброзичливості, взаємоповаги та взаємодопомоги. Це дозволить зменшити вплив негативних чинників, які гальмують процес адаптації до умов навчання, блокують реалізацію звичних потреб особистості в силу специфіки військового навчального закладу. Разом з тим, на міжособистісні стосунки буде здійснюватись і ненавмисний вплив, у процесі якого відбуватимуться як позитивні, так і негативні зміни у взаєминах курсантів, бо не можна на сто відсотків все спрогнозувати й проконтролювати.

Взагалі, робота по зміцненню колективу може бути ефективною, якщо ґрунтуватиметься на принципах цілеспрямованості, конкретності, своєчасності і гнучкості. Оскільки не можна здійснювати формування позитивного соціально-психологічного клімату в колективі «поза часом і простором», цей процес завжди повинна підкорятися певним специфічним для кожного колективу цілям. Своєчасний вплив на навчальну групу і на окремого курсанта дозволить запобігти розвитку

негативних тенденцій, професійно-небажаних особистісних якостей. Тож робота по зміцненню колективу, формуванню у майбутніх правоохоронців професійно важливих якостей, повинна здійснюватися не стихійно, а поступово, цілеспрямовано. У взаємовідносинах бажано щоб переважав діалог, відносини будувалися на засадах поваги і максимально можливої рівності позицій. Тож не дотримання зазначених вище принципів може призвести до небажаних наслідків.

Таким чином, серед значної низки соціально-психологічних факторів, що впливають на процес оптимізації професійної підготовки майбутніх правоохоронців, вагому роль відіграє соціально-психологічний клімат, що формується в навчальній групі, та його вплив на успішність навчання й професійний розвиток курсанта.

Нерозважливе відношення курсантів до власного здоров'я і нехтування основними правилами здорового способу життя змушує спеціалістів знову і знову повертатися до питань прищеплення курсантам свідомого ставлення до здоров'я.

Виділяючи компоненти рівня сформованості здорового способу життя майбутніх правоохоронців, ми враховували, що головними завданнями навчально-виховної роботи у даному напрямку є створення позитивного іміджу працівника міліції та наявність фізичного стану, який дозволяє виконувати правоохоронну діяльність.